



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 297. An Maritus teneatur dimittere uxorem adulteram.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

num. 22. cum Alex. in l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquirend. possess. num. 20. & Menoch. de recuper. possess. remed. 1. num. 115. & aliis censet, virum spoliante in hoc casu, offerentem probationes in continenti, id est, intra breve tempus arbitrio Judicis, cogendum non esse uxorem spoliatam admittere ad conjugale debitum, tamen ad omnia alia restituatur; arg. c. literas, de rest. spol. quemadmodum etiam in casu, in quo conjux certus est, etiam compulsus per excommunicationem non debet, ad alium conjugem quod ad thorum redire juxta cit. c. literas, unde etiam in hoc casu reddi licitam restitutionem debiti, etiam dum Papa compelleret redire ad confortium thori, & jam dum impedimentum esset jure humano dispensabile, nisi prius in eo dispensasset, & de novo contractum matrimonium, docetur communiter contra Henric. l. 12. de mat. c. 3. num. 2. apud Krimer. de mat. num. 1665. docentem hoc casu, urgente precepto Judicis ecclesiastici, evadere honestam & licitam restitutionem debiti. Unde jam etiam illud colligendum, quod dum uxor à viro, rejecta, vel contra, agit possessorio ad restitutionem, quando certum est eam prius fuisse in possessione juris, quod spoliata est, & vir opponit exceptionem consanguinitatis inter se & ipsam, virum quidem esse ei restituendum, non tamen plenè, nimirum quod ad rectum & lectum, esto, vir habeat probationem parentelæ seu consanguinitatis, quæ spatio paucorum dierum terminari posset, ne conjuges exponantur periculo incestus, quod non imminet ex restitutione ad solum rectum. Si autem probationes habet paratas, sed longa opus est processus dilatione, spoliata plenè restituenda. His non obstante c. 1. de ordin. cognit. ubi dicitur vir ad uxoris spoliatæ receptionem antequam compellatur, præviè discuti debeat quæstio exceptionis oppositæ super consanguinitate; quia hæc est exceptio præjudicialis; nam id verum non est, si agatur in judicio possessorio recuperandæ; quia in eo judicio non agitur principaliter de valore matrimonii, sed supponitur, quando ejus possessio antecedens constat, ut habetur c. ex conquestione. c. literas. de rest. spoliat. sed tantum, quando agitur in judicio petitorio; in eo enim, si agatur causa matrimonialis, & auctori opponitur exceptio consanguinitatis, ea non tantum admittitur, sed etiam prius cognoscenda quam causa principalis, dum hæc illa probata perimitur. Atque in cit. c. de ord. cognit. agebatur petitorio; quia non agebat mulier, ut vir, cum fuerat in possessione matrimonii, sibi restitueretur tantum, sed etiam, ut is sibi adjudicaretur tanquam verus maritus.

Quest. 297. An maritus teneatur dimittere uxorem adulteram.

Resp. Per se nulla est ad hoc obligatio. Sanch. l. 10. d. 13. à num. 6. Laym. l. c. num. 15. Hurt. d. 12. diff. 4. à num. 15. Castrop. cit. p. 6. §. 3. num. 2. cum communi. Christus siquidem Matth. 5. & 19. à precepto non dimittendi uxorem excipiens fornicationis causam, satis indicat, stante hac causâ, maritum neque adstringi ad retinendam uxorem, neque ad dimittendam, sed utrumque ei liberum esse, juxta quod ait D. August. relatus in c. idololatria. 28. q. 2. permittit

dominus, non jussit; uti & ipsum confirmatur ratione: cum enim divortium jure ipso naturæ inductum sit in pœnam delinquentis, & innocentis favorem, æquum erat, ne innocens ad illius executionem attingeretur, sed illo pro suo libitu uti posset, ne aliàs in ejus pœnam verteretur. Sed neque ullus est textus, ex quo leviter colligatur illa adulteram expellendi obligatio; nam textus illi Proverb. 18. qui autem tenet adulteram, stultus est & inspiens, quia eâ retentione suis hæreditibus injuriam irrogat debita hæreditate fraudando, suæque famæ notam lænonis imponit, juxta textum c. scilicet crudelis. 32. q. 2. ubi: Sicut crudelis & iniquus est, qui castam dimittit uxorem, ita fatuus & injustus est, qui retinet meretricem, patronus enim turpitudinis est; textus illi, inquam, loquuntur de marito retinente uxorem adulteram, non pœnitentem seu non emendatam, nulla adhibita correctione; is enim ejus turpitudinis particeps & patronus censeretur debet; juxta quod dicitur c. si vir. de adult. ubi: Si vir sciens uxorem suam deliquisse, quæ non egerit pœnitentiam, sed permanet in fornicatione, vixerit cum illa, rem erit, & ejus criminis particeps. Tenebitur tamen quandoque, etsi rarissimè, per accidens lege caritatis ad eam dimittendam maritus, dum nimirum credit eam corrigendam, scandalumque sedandum, si ad tempus eam dimittat, idque sine gravi incommodo facere possit. Quamvis rectè dicat Castrop. num. 3. id ferè impossibile; eò quod uxor, quæ in domo mariti eam reprehendentis & punientis delinquit, inde dimissa liberius sit peccatura. Quin & ad utendum istiusmodi remedio dubio non tenetur; neque ratione suspicionis & scandali, quod patrocinetur delicto uxoris; cum illi suspicioni aliis remediis occurrere possit. Unde jam etiam infert Castrop. num. 4. cum Sanch. d. 13. num. ult. Henric. l. 11. c. 17. num. 3. Hurt. Cón. & c. à fortiore, cum vel nunquam uxorem obligatam esse separare se à marito adultero; eò quod ipsi, utpote subditæ viro, permittitur non sit virum corrigere puniendo, sed tantum monendo & exhortando; neque dimissio censenda sit remedium aptum ad corrigendum; cum dimissus fiat liberior; ad hæc uxori incommodissimum sit cœlibem vitam ducere ac carere viri confortio regulariter sibi utilissimo.

Quest. 298. An & qualiter ob hæresin liceat facere divortium.

1. **R**esp. primò: Hæresis non quæcunque, sed pertinax (qualis est, quæ post unam alteramve correctionem persistit) est causa sufficiens divortii, Laym. l. c. num. 16. Castrop. l. c. num. 2. Sanch. l. 10. d. 15. num. 9. cum communi juxta illud Apost. ad Titum. 3. Hæreticum hominem post unam & secundam correctionem devota; & prout colligitur ex c. fin. de convers. conjug. c. quando. b. t. c. non solum. c. idololatria. 28. q. 1. plerumque enim ex cohabitatione, cum hæretico pertinaci imminet periculum perversionis conjugi Catholico ejusque proli; & licet de facto in aliquo casu hoc periculum cessaret, non tamen impediretur propterea Catholicus facere divortium; cum satis sit, periculum ut plurimum adesse, Sanch. Castrop. l. cit. Cón. d. 35. du. 4. num. 24.

2. Resp.